

**Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009.
évi XXXVII. törvény felülvizsgálata és módosítása**

2016. február 18.

Földművelésügyi Minisztérium

Állami Földekért Felelős Államtitkárság

I. A törvény felülvizsgálatának és módosításának szükségessége

Az erdőtörvény, azaz az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, ahogy arra már a megnevezése is nagyon kifejezően utal, egy meglehetősen sokrétű, összetett jogszabály. Magában foglalja az erdők, illetve egyéb fával borított földterületek fenntartásával, védelmével, használatával, illetve hasznosításával kapcsolatos valamennyi fontos szabályozást.

Az egyszerű erdőlátogató számára úgy tűnhet, hogy az erdő örök és változatlan. Ez azonban nincs így. Az erdei életközösség az azt magában foglaló természeti és társadalmi környezet hatásaival összhangban folyamatosan változó rendszert alkot.

Az elmúlt két évtizedben a hazai erdőre nézve meghatározó természeti és társadalmi közegben jelentős változások mentek végbe. Gondoljunk csak az egyre nyilvánvalóbbá váló klímaváltozásra, az erdők közel felének privatizációjára, a társadalom környezettudatosságának növekedésére, vagy akár az államigazgatás jelenleg is folyó átalakítására.

Annak érdekében, hogy az erdőket, az erdő tulajdonosait, valamint az erdő közérdekű funkcióit az említett változások ne érinthessék hátrányosan, az erdőtörvény időközönkénti módosítására van szükség.

A jelenlegi erdőtörvény 2009-ben lépett hatályba. Az új törvény az erdők védelme, illetve használata tekintetében számos előremutató változást eredményezett, ugyanakkor az alkalmazása során több hiányosságára is fény derült.

A minisztérium, az igazgatás, az erdőtulajdonosokat, erdőgazdálkodókat és erdész szakembereket képviselő szakmai szervezetek, valamint az erdő gazdasági, közjóléti és védelmi szolgáltatásai révén érintett további társadalmi szervezetek a törvény hatályba lépése óta rendkívül nagy számú észrevételt és javaslatot fogalmaztak meg. A Földművelésügyi Minisztérium ezekre tekintettel kezdte meg 2015. évben a törvény átfogó felülvizsgálatát, és kezdeményezi idén a törvény módosítását.

II. A törvénymódosítás legfontosabb célkitűzései

1. Az erdők gazdasági és közérdekű funkcióinak megfelelő összehangolása

A hatályos erdőtörvény lehetővé teszi, hogy az erdő más szakterületekhez kapcsolódó védelmi funkcióinak (például természetvédelem, árvízvédelem, stb.) érvényesülését szolgáló elvárások és korlátozások megfogalmazása meghatározóan az érintett szakterületek feladat-, illetve felelősségi körébe tartozzon. Az egyes szakterületek által „diktált” – elsősorban az erdő elsődleges rendeltetéséhez kapcsolódó – szakmailag nem megfelelően meghatározott, változó és rendkívül szubjektív elvárások és korlátozások ennek megfelelően egyrészt nagyon megnehezítik a környezeti erdőtervezés folyamatát, másrészt annak során azok szinte teljes egészében érvényesítésre kerülhetnek az erdőgazdálkodókkal szemben.

A rossz gyakorlatot megalapozó szabályozást az elmúlt két évtized alábbi jogalkalmazási tapasztalatai alapján finomítani szükséges:

- Az erdőknek számtalan közérdekű funkciója lehet. Az egyes közérdekű funkciók érvényesítési lehetősége nem csak az érintett szakterület „belügye”.
- Az erdő több közérdekű funkciója (általános ökoszisztéma szolgáltatások, mint például az erdők általános környezetvédelmi, közjóléti, turisztikai szolgáltatásai, faanyagtermelésen kívüli egyéb gazdasági hasznosítási lehetőségek) az erdők rendeltetéseként nem is kerülnek konkrétan nevesítésre. Ezek érvényesítése jellemzően az erdészeti ágazat felelősségi körébe tartozik.
- Az erdők gazdasági funkcióit sok tekintetben közérdekű funkcióként is tekintetbe kell venni (pl. vidéki lakosság megélhetéséhez való hozzájárulás). Ezen szempontok érvényesítése ugyancsak elsősorban az erdészeti ágazat felelősségi körébe tartozik.
- Az egyes közérdekű funkciókból levezethető elvárások és korlátozások összehangolását erdő esetében nem elegendő csupán az egyes funkciók prioritási sorrendjének meghatározására (az erdő elsődleges, további és nevesítésre nem kerülő rendeltetései) alapozni.
- Az egyes közérdekű funkciókból levezethető elvárások és korlátozások meghatározása során az erdőgazdálkodók érdekérvényesítő képessége – különösen az elaprózódott birtokszerkezet miatt elszigetelt magántulajdonú erdők esetében – meglehetősen korlátozott.
- Az egyes közérdekű funkciókból levezethető elvárások és korlátozások meghatározásának folyamatából az erdő tulajdonosai gyakorlatilag teljes egészében ki vannak zárva.

A fentiekből kitűnik, hogy az erdők közérdekű funkcióiból levezethető elvárások és korlátozások pontos számba vétele, összehangolása, valamint érvényesítése terén az erdészeti ágazatnak rendkívül nagy a felelőssége. A törvénymódosítás egyik kiemelt feladata a szabályozás finomhangolása annak érdekében, hogy a jogalkalmazás során tapasztalt fenti ellentmondások megszűnjenek, illetve az erdészeti igazgatás a rá háruló feladatokat megfelelően el tudja látni.

Az előbbieket érdekében a törvénymódosítás során arra törekszünk, hogy

- a törvényben az erdészeti ágazat felelősségi körébe tartozó közérdekű szempontok, elvárások és korlátozások teljes körűen megjelenjenek,
- a más szakterület felelősségi körébe tartozó, az erdőgazdálkodással szemben érvényesítendő, érvényesíthető konkrét elvárások és korlátozások lehetőség szerint ugyancsak az erdőtörvényben kerüljenek meghatározásra,
- az erdő közérdekű funkcióit szolgáló elvárások és korlátozások az erdő rendeltetéseként meghatározása, illetve a körzeti erdőtervezés, valamint az éves szakmai adminisztráció folyamatában a fentiek szellemében kerüljenek érvényesítésre,
- az erdő teljes területére kiterjedő élőhely-védelmi intézkedést nem igénylő esetekben (pl. adott faj egy vagy néhány egyedének védelme) a természetvédelmi szempontokat – amellet, hogy azokat az erdészeti hatóság az körzeti erdőtervben, illetve az Adattárban védelmi szempontként továbbra is szerepeltetni fogja – a jövőben természetvédelmi hatósági feladatkörben indokolt érvényesíteni.

Az erdő anyagi és nem anyagi szolgáltatásai hasznosításának azt a módját, amelynek során az erdő gazdasági és védelmi funkciói megfelelő összhangban tudnak érvényesülni, fenntartható erdőgazdálkodásnak nevezzük.

3. Az erdők gazdasági funkciói érvényesülésének erősítése

Az erdőgazdálkodás a vidék agrárgazdálkodásának egyik meghatározó eleme. Bár a nemzeti össztermékhez az ágazat csak alacsony hányaddal járul hozzá, az erdőgazdálkodás közvetlenül vagy közvetetten hozzávetőleg 150 ezer család megélhetéséhez járul hozzá, és így nagy szerepe van a vidék lakosságmegtartó képességének az erősítésében. Olyan térségekben nyújt sokszor egyedüli munkalehetőséget, ahol más munkáltatók csak kis számban vannak jelen.

Állami tulajdonban álló erdők esetében a tulajdonos valójában maga a társadalom. Ezzel a nemzeti vagyonnal gazdasági értelemben véve is felelősen kell gazdálkodni, hiszen a társadalmi jólét megteremtéséhez az adóforintok mellett a másik jelentős állami forrás a nemzeti vagyon hatékony működtetéséből származó bevételek.

Tekintettel arra, hogy Magyarország nem önellátó faanyagból - mint megújuló alapanyag és energiaforrás -, biztosítani kell az erdőkből fenntartható és kiszámítható módon kitermelhető faanyagot a nemzetgazdaság számára. Olyan jogi környezetet kell teremteni, hogy a fenntartható gazdálkodás prioritásával elkészült erdőtervek fakitermelési lehetőségei realizálhatóak legyenek.

Az erdők közjóléti szolgáltatásainak magas színvonalon történő biztosítására döntően ugyancsak az erdőgazdálkodók árbevételei nyújtanak fedezetet.

Az erdőgazdálkodással kapcsolatos egyedi döntések meghozatalakor fokozott figyelemmel kell lenni tehát arra is, hogy egy-egy indokolatlan korlátozás nehéz sorsú vidéki emberek, családok megélhetését veszélyeztetheti, illetve tágabb értelmezésben a társadalom jólétének biztosítását, illetve az erdők közérdekű funkcióinak érvényesülését hátráltathatja.

4. Aktív természetvédelem fenntartható erdőgazdálkodás keretében

Az erdő gazdasági és közérdekű funkcióinak a megfelelő összehangolását különösen az erdőgazdálkodás és a természetvédelem viszonylatában szükséges mielőbb rendezni.

Az évszázados erdőgazdálkodási gyakorlat mellett kialakult, illetve fennmaradt természeti értékek sokasága igazolja számunkra, hogy az előbbieket szerint meghatározott fenntartható erdőgazdálkodás mellett az általános élőhely-védelmi célok maradéktalanul teljesülnek.

A mai Magyarország területén nincs ember által érintetlen erdő, a statikus természetvédelemnek nincs létjogosultsága.

Elődeink tudatos erdőgazdálkodási tevékenységükkel hozták létre azokat az erdőket, amelyek most adott esetben jelentős természeti értékeket hordoznak magukban. Ebből kiindulva feltételezhető, hogy ugyanezeket a természeti értékeket az erdészek felelős gazdálkodással fenn is tudják tartani, illetve ahol szükséges, azok körét bővíteni is tudják.

A gyakorlat által bizonyított nyilvánvaló tény, hogy a védett erdők is folyamatos kezelést igényelnek. A magára hagyott, túlkoros, kezeletlen, vagy koncepció nélkül kezelt erdőkből a tulajdonos hasznát biztosító értékfák mellett a védett természeti értékek is eltűnhetnek.

A túlkorlátozó védelmi megközelítés, mint pl. a vágáskor túlzott emelése vagy a faanyagtermelést nem szolgáló erdők területének növelése amellet, hogy megalapozatlanul jelentős anyagi veszteséget eredményez az erdőgazdálkodók számára (évente több százezer köbméternyi faanyag

kitermelésére nem kerülhet sor, illetve hasonló nagyságrendű faanyag csak jelentős értéksökkenéssel termelhető ki), káros természeti folyamatokhoz is vezethet. Az erdő faállományának kigyérülése következtében a zárt erdőkre jellemző kedvező klimatikus viszonyok hosszú időre és jelentősen leromlanak, amelynek következtében az erdők önfelújító képessége lecsökken, illetve az erdő élővilága meghatározóan átalakul. Az adott élőhelyre jellemző növényfajok helyett különböző özönnövények jelenhetnek meg, amelyek ráadásul a folyamat visszafordítását is jelentősen megnehezítik.

Ugyancsak átgondolásra szorulnak a vegetációs időre vonatkozó merev természetvédelmi és erdészeti szakirodalmi optimális viszonyokra megfogalmazott korlátozások is. Hazánkban a vegetációs időszakon kívül egyre rövidebb az olyan időszak, amikor az erdőgazdálkodási tevékenységeket az erdő és az erdőtalaj jelentős károsítása nélkül lehet végezni. Emellett fontos szempont az is, hogy a vidéki, erdőből élő emberek számára a folyamatos munkavégzés lehetőségét biztosítani kell, nem lehet őket fél évre kivonni az erdőgazdálkodásból.

Jelentősen megkönnyíti az erdőgazdálkodási tevékenység tervezhetőségét, hogy a Natura 2000 erdőterületeken a közösségi és kiemelt jelentőségű élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése érdekében szükséges elvárások megjelentek a körzeti erdőtervi előírások között. Arra azonban a továbbiakban fokozott figyelemmel kell lenni, hogy a Natura 2000 területeken a jogszabályi, illetve hatósági úton érvényesített korlátozásoknak is összhangban kell lenniük a kijelölési célokkal. Ilyen korlátozásokat így csak jelölő erdei élőhelyeken, illetve jelölő fajok természetvédelmi helyzetének ténylegesen szükséges javítása érdekében lehet és kell érvényesíteni.

A NATURA 2000 nem lehet a nemzeti természetvédelem terjeszkedésének eszköze. Az EU-s irányelv az eddigi állapot fenntartását, megőrzését írja elő, nem indokolt még rendeltetésként sem megadni.

A természetet tehát nem az erdőtulajdonosoktól, az erdőgazdálkodóktól vagy az erdészekről kell megvédeni. Nagyobb jelentősége lenne annak, hogy elejét vegyük az oktalan és felelőtlen túlkorlátozásoknak. A természet védelmének az erdőgazdálkodásba, jelesül a megfelelően finomhangolt fenntartható erdőgazdálkodásba integráltan kell érvényesülnie.

A természet-közeli erdőgazdálkodási törekvések fontosak és a továbbiakban is megőrzendők, azonban az eddigi tapasztalatok alapján a bevezetésük a hazai adottságok, a klímaváltozás miatt nagyobb rugalmasságot, finomítást igényel. Emellett nagyon fontos, hogy a rugalmas kereteken belül az egyes térségekben a termőhelyi adottságoknak megfelelő módon kerüljön alkalmazásra. A korábban bevált erdőkezelési módszerek mozaikos alkalmazása megfelelő tudományos és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik, csupán a szabályozási elveket kell ehhez hozzáadni (pl. állományszintű vágáskor elhagyása, készlet és növedék adatok alapján készletszintű gazdálkodás). Ezekből az erdőkezelési módszerekből nem szabad felelőtlenül minden védelmi célra általános megoldást sugallni. (pl. folyamatos erdőborítottság)

Vissza kell állítani továbbá a helyi védett természetvédelmi területek esetében az erdőgazdálkodásért felelős miniszter felügyeleti szerepét, megakadályozva ezzel, hogy helyi önkormányzatok kellen meg nem alapozott természetvédelmi célokkal és elvárásokkal megbénítsák az okszerű erdőgazdálkodást. Különösen az állami erdőkben, ahol nincs kártérítési kötelelem sem.

5. A klímaváltozás hatásaira való felkészülés

Ma már talán mindenki számára nyilvánvaló, hogy a klímaváltozás elleni hatékony, nemzetközi szinten összehangolt fellépés elengedhetetlen, amelyben az erdőknek meghatározó szerepük van. Az erdők egyre határozottabb jelzései – korábban nem jelentkező erdőkárok egyre gyakoribb fellépése – emellett arra is felhívják a figyelmet, hogy a megváltozott környezeti feltételek miatt maguk az erdők is aktív védelemre szorulnak.

A klímaváltozásból adódóan az erdők védelme tekintetében tehát több területen keletkeznek feladataink. Lehetőségeinkhez mérten növelni kell az ország erdősültségét, az erdőket olyan aktív gazdálkodás mellett kell fenntartani, amely a széndioxid-megkötést a lehető legnagyobb mértékben biztosítja, illetve az erdőtelepítések és az erdőfelújítások során olyan erdőket kell létrehozni, amely a megváltozott körülmények között is lehetővé teszi értékes erdők és az erdei életközösségek fennmaradását.

Ez nyilvánvalóan paradigmaváltást igényel mind az erdészeti, mind pedig a természetvédelmi szakterület részéről.

Az erdőtelepítések és az erdőfelújítások során ideologizált múltbéli állapotok, természetes erdei ökoszisztémák gazdálkodási környezetben való erőltetett reprodukálása helyett – ha szükséges, aktív erdőgazdálkodási beavatkozásokkal – őshonos fafajokból álló erdők esetén is a megváltozó környezeti feltételek között ellenálló erdei életközösség kialakítására kell törekednünk. A feladatot nehezíti, hogy a változásokat nem a jelen időszakra vonatkozóan kell meghatároznunk, hanem egy viszonylag távolabbi jövőre vonatkozóan kell becsülnünk.

További összehangolt válaszokat igényel a két érintett szakterület részéről az a felismerés, hogy hatékony széndioxid-megkötést, illetve megfelelő műszaki készültségű fatermékek előállításához szükséges alapanyagot a gazdasági vágáskor feletti, elöregedő, faállományoktól nem várhatunk. Erre az erdő a faállomány növekedési képességének csúcspontjáig képes, azt követően ez a képessége is rohamosan csökken.

Jelentős széndioxid-megkötésre ezen felül a gyorsan növő, legtöbbször nemesített, vagy idegenhonos fafajok képesek.

A faállományok indokolatlan túltartása, valamint a gyorsan növő fafajok alkalmazásának indokolatlan korlátozása tehát, emellett, hogy jelentős anyagi károkkal jár a tulajdonos számára, a klímaváltozás elleni hatékony fellépést is hátráltatja.

Meg kell szüntetni azokat az erdőgazdálkodási korlátokat, amik az erdőszyepp klímában találhatóak.

Felül kell vizsgálni a természetvédelmi nyomásra gyorsan növőről lassan növő faállományokra való fafaj-cseréket, mert a gazdasági hozam csökkenése, a fakitermelési lehetőségek csökkenése mellett a klímaváltozással is számolni kell.

6. A magán erdőgazdálkodás fejlesztése

Az erdők tulajdonosai részéről jogos elvárás az, hogy az erdeiket a gazdálkodás szervezeti keretei tekintetében is optimális módon hasznosíthassák. Ez jelentheti az erdő saját – közös tulajdon estén társult – használatát, illetve a használat más személy részére történő teljes vagy részleges átadását.

Ezen a téren – különösen a közös tulajdonban álló erdők használatára vonatkozó szabályozás tekintetében, illetve az új földforgalmi szabályozás hatályba lépése óta – jelentős szabályozási hiányosságok állnak fenn, melyek rendezése immár nem tűr halasztást.

A magán tulajdonban álló erdők esetében nagy arányban fennálló gazdálkodói rendezetlenségét, valamint az erdőtulajdonosok között, illetve az erdőtulajdonosok és az erdő használói között lépten-nyomon tapasztalt feszültségeket csak úgy lehet felszámolni, ha az erdőtulajdonosok számára az erdek hasznosítására vonatkozóan mielőbb megfelelő, és jól szabályozott választási lehetőségeket biztosítunk.

A rendezett gazdálkodási viszonyok megteremtésének nemzetgazdasági szinten is jelentős eredménye lenne, hiszen ezzel több millió köbméternyi faanyag kitermelésére, illetve értékvesztésének elkerülésére nyílna lehetőség.

Az erdőtulajdonosi közösségek részéről nyilvánvaló az igény az egyszerűen alapítható és fenntartható társult erdőgazdálkodási forma iránt is, annak érdekében, hogy akaratuk ellenére ne kényszerüljenek az erdejük használatának egy jellemzően kívülálló személy részére történő átadására. Jelenleg érdemi – tehát nem a hatályos erdőtörvényben önkényesen definiált – társult erdőgazdálkodásra csak erdő-birtokossági társulat keretében van lehetőség. A társulatokra vonatkozó törvény viszont elavult, hiányos, az új földforgalmi szabályozással és az erdőtörvénnyel nincs összhangban, illetve gyakorlatilag csak gazdasági társaság szintű közös gazdálkodásra ad lehetőséget. A jelzett hiányosságok miatt az erdő-birtokossági társulati forma kis erdőbirtokok esetében jelenleg nem jelent valós és versenyképes választási lehetőséget.

7. Az erdészeti szakirányítás fejlesztése

A magán erdőgazdálkodás szakmai színvonalának másik fontos biztosítéka a megfelelő felkészültségű erdészeti szakirányítók megfelelő számban és elérhetőség mellett való rendelkezésre állása az ország teljes területén.

Az új földforgalmi szabályozás a mezőgazdaság tekintetében a gazdálkodási tevékenység folytatását – egy hektárnál nagyobb ingatlanok esetében – a gazdálkodás szakmaiságát biztosító személyi feltételekhez kötötte. A földforgalmi szabályozás útján meghatározott alapelveknek megfelelő formában erdők esetében is érvényesülniük kell.

Erdők esetében a gazdálkodók személyével kapcsolatban közvetlen szakképzettségi feltételeket általánosan nem célszerű támasztani, mert ezzel ellehetetlenítenénk a tulajdonosi jogon folytatott magán erdőgazdálkodást. A magán erdőgazdálkodás terén a gazdálkodás szakmaiságát tehát részben továbbra is erdészeti szakirányítók kötelező közreműködése útján lehet és kell biztosítani.

A magán erdőgazdálkodás területén kialakult elaprózódott birtokszerkezet lassú javulása ellenére az egy vagy néhány földrészleten erdőgazdálkodókkal még hosszú ideig számolnunk kell. Ezen erdők, illetve erdőgazdálkodók esetében különösen fontos, hogy az erdőgazdálkodás arra alkalmas erdészeti szakirányítók felelősségvállalása mellett folyjék.

8. Az erdők, fásítások által biztosított anyagi és nem anyagi jellegű szolgáltatások teljesebb körű kihasználásának elősegítése

A társadalmi igények változásával újabb és újabb erdei haszonvételi lehetőségek – például eddig nem használt erdei melléktermékek, mint a forrásvíz hasznosítása, vagy az erdő turisztikai célú hasznosítása, erdei legeltetés – merülnek fel. A szabályozás során gondot kell fordítani arra, hogy a megnyíló lehetőségeket az erdőgazdálkodók hatékonyan ki tudják használni.

A termőföldek optimális hasznosítása területén is számos új, fás szárú növényzet fenntartásával járó területhasználati mód jelent meg. Ilyenek például az agrárerdészeti rendszerek – fás legelők, zöldítés keretében végzett fásítások, illetve egyéb vegyes hasznosítási módok –, illetve az energetikai, vagy ipari célú fás szárú ültetvények. Ezeket a fás szárú növényzet fenntartásával járó területhasználati formákat megfelelően definiálva és szabályozva be kell illeszteni az erdészeti szabályozásba.

Jelentős egyszerűsítést tervezünk az önerdősülés következtében megjelenő fás szárú vegetációra vonatkozó szabályozáson is. A jövőben ezek a területek a területi kiterjedésüktől függően fásításnak vagy szabad rendelkezésű erdőnek minősülnek. Az önerdősülések fenntartására, illetve ismételt mezőgazdasági művelésbe vonására így lényegesen egyszerűbb szabályozás léphet hatályba.

9. Az illegális fakitermelések, valamint a jogszerűtlen telepítések elleni egységes fellépés lehetőségének megteremtése külterületen

A jogbiztonság, a szabályozottság növelése, valamint az illegális fakitermelések, és a természeti környezetre jelentős kockázattal járó fafajok telepítése elleni hatékony fellépés érdekében a törvénymódosítás részeként a törvény területi hatályát ki kívánjuk terjeszteni – néhány kivételtől eltekintve – a külterületen található valamennyi fával borított területre.

10. Az erdőgazdálkodók és az igazgatás adminisztrációs terheinek csökkentése

Az erdő közérdekű funkcióinak megfelelő érvényesítése, így az erdei életközösség védelme, valamint az erdő közjóléti szolgáltatásainak biztosítása a társadalom részére, jellemezően a gazdálkodás anyagi értelemben is megnyilvánuló korlátozását eredményezi.

Kiemelten fontos szabályozási cél, hogy az erdőgazdálkodókat a gazdálkodási tevékenységükhöz kapcsolódóan emellett már csak az elengedhetetlenül szükséges mértékű bürokrácia terhelje.

Az erdő fenntartásához, mennyiségi és minőségi védelméhez, ezek közül is kiemelten az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó szak- és közigazgatási feladatok ésszerű szintre csökkentése az igazgatás egyre csökkenő kapacitásaira tekintettel is elengedhetetlen. Az igazgatási feladatok az erdők közel felének magántulajdonba kerülésével, a közigazgatási eljárások szabályozásának jelentős változásaival, valamint az önkéntesen vállalt feladatok megszorodásával az elmúlt két évtizedben jelentősen megnövekedtek, miközben az annak végrehajtására rendelkezésre álló kapacitások az elmúlt bő egy évtizedben folyamatosan csökkentek. A törvénymódosítással azt

szeretnénk elérni, hogy az igazgatás a feladatait a jelenleg rendelkezésre álló kapacitásokkal is felelősen el tudja látni.

Az erdőgazdálkodás szakmai igazgatási feladatai közül a legfontosabbak továbbra is a körzeti erdőtervezés, az erdőterv szerinti erdőgazdálkodás hatósági kontrollja, valamint az előbbiekkal összefüggésben az erdők és az erdőgazdálkodás adatait közhitelesen tartalmazó hatósági nyilvántartások – kiemelten az Országos Erdőállomány Adattár – vezetése. Ezeket az igazgatási tevékenységeket kell a kor számítástechnikai lehetőségeit is messzemenően figyelembe véve (e-közigazgatás), a lehető legegyszerűbb eljárásrend mellett újraszabályozni. Úgy, hogy közben a korábbi pontokban megfogalmazott elvárásokkal összhangban az említett tevékenységek tartalmi fejlesztésére is sor kerüljön.

III. Törvénymódosítás általános szempontjai

Partnerségben az erdőtulajdonosokkal és erdőgazdálkodókkal

A Kormány – ahogy azt a Vidékfejlesztési Program támogatási felhívásainak bevezetőiben is minden esetben nyilvánvalóvá teszi – a kitűzött vidékfejlesztési célokat a földtulajdonosokkal és a gazdálkodókkal együttműködve kívánja végrehajtani. Ennek a szellemiségnek kell tükröződnie az erdők védelmét szolgáló intézkedésekből is.

A szabályozottság lehetséges csökkentése, nagyobb gazdálkodói önállóság biztosítására

Az erdei életközösség védelme érdekében az Állam és az erdőgazdálkodók közötti együttműködés alapja nyilvánvalóan nem lehet csak az Állam részéről minden téren megnyilvánuló túlbiztosított korlátozás.

Az erdőkkel kapcsolatos közérdekű szempontok és célok egy részét a jövőben nem elsősorban jogszabályi kötelezéssel, hanem egyéb, például támogatási eszközökkel, a közérdek szempontjából kiemelt jelentőségű erdők állami tulajdonba vételével, illetve a gazdálkodói tudásbázis növelése útján szükséges érvényre juttatni.

Átlátható, könnyen értelmezhető, megfelelően cizellált erdészeti ágazati szabályozás kialakítása

Átlátható, könnyen értelmezhető és betartható szabályozásra van szükség.

A szabályozás során emellett arra kell törekedni, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás feltételrendszerét a törvény a hatálya alá tartozó területek jellege, az erdők kiterjedése, természetességi állapota, adott esetben tulajdonviszonyai, vagy az erdőgazdálkodó üzemi területe, illetve egyéb lehetséges szempontok tekintetében megfelelően cizellálva határozza meg.

Magától értetődő, hogy egy parkerdőben, illetve fokozottan védett erdőben szigorúbb korlátozásoknak lehet helye. Akár örökerdő fenntartását is elő lehet írni. A gazdasági célból kezelt,

vagy létrehozott erdőkben, ugyanakkor a faanyagtermelés az elsődleges cél, amelyet csak nagyon indokolt esetben, és csak a szükséges mértékben lehet korlátozni.

Határozott, de méltányos szankcionálási rendszer kialakítása

Fontos elvárás az erdőtörvénnyel szemben, hogy a rendelkezései megfelelő érvényesítése céljából határozott, de méltányos és arányos szankcionálási rendszert határozzon meg. A törvényben meghatározott szankciók és büntetések soha nem lehetnek öncélúak, túlzó mértékűek és a céljuk nem lehet a gazdálkodók tönkretétele. Egyedüli céljuk a törvényi feltételek betartására való ösztönzés kell, hogy legyen.

IV. A törvénymódosítás várható eredményei

A tervezett törvénymódosítás a szabályozási hiányosságok megszüntetése mellett elsősorban az erdőkkel szorosabb kapcsolatban álló személyek, gazdálkodó szervezetek, hatóságok, illetve szakterületek közötti viszonyokat hivatott rendezni, illetve az általuk képviselt álláspontok közelítését elősegíteni.

A törvénymódosítási javaslatokkal biztosítani kívánjuk

- az erdő tulajdonosai számára a tulajdonukban álló erdő optimális gazdasági hasznosítását, valamint az erdőgazdálkodásban, valamint az erdőgazdálkodással kapcsolatos döntésekben való aktívabb, szabályozottabb részvétel lehetőségét;
- az erdő gazdálkodói számára a gazdálkodást hátráltató korlátozások megalapozottságának, valamint a gazdálkodás kiszámíthatóságának a növelését, valamint a gazdálkodást terhelő felesleges adminisztráció megszüntetését;
- az erdőgazdálkodásban és az igazgatásban tevékenykedő erdész szakemberek számára a kiegyensúlyozott, megbecsült és biztos munkahelyet adó munkavégzés feltételeit;
- a társadalom számára pedig az erdő magasabb színvonalú közérdekű szolgáltatásainak egységes igénybe vételi lehetőségét.

Mindezek mellett pedig a szabályozás és az erdőgazdálkodás legfontosabb célja továbbra is az erdők, az erdei élőhelyek, és ez által az erdei életközösségek védelme, az erdők szakszerű kezelése, károsító hatásoktól, túlzott használattól és igénybevételtől való megóvása, természetességi állapotának megtartása, valamint a termőhelynek megfelelő fafajokkal történő felújítása marad.